

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát
Wellnerova 25, 779 00 Olomouc**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-951/24-M
Sp. zn. ČŠIM-S-183/24-M

Název	Základní škola a Mateřská škola Smržice, příspěvková organizace
Sídlo	Zákostelí 143/1, 798 17 Smržice
E-mail	jana.gulakova@zssmrzice.cz
IČO	75 001 624
Identifikátor	650 035 992
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Gulaková
Zřizovatel	obec Smržice
Místo inspekční činnosti	Zákostelí 133/16, Smržice Zákostelí 143/1, Smržice Zákostelí 635, Smržice
Inspekční činnost na místě	24., 26. a 29. 4. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a), b), c) a odst. 6 školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školních vzdělávacích programů pro předškolní vzdělávání, základní vzdělávání a zájmové vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušných školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Smržice, příspěvková organizace (dále škola, subjekt), vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny.

K termínu inspekční činnosti se v mateřské škole vzdělávalo ve třech homogenních třídách celkem 68 dětí. Z nich bylo 24 dětí v posledním roce před nástupem k povinné školní docházce včetně dvou dětí s povoleným odkladem povinné školní docházky. Do třídy určené nejmladším dětem jsou přijímány i děti mladší tří let, k termínu inspekční činnosti byly dvě. Základní škola poskytovala vzdělávání 60 žákům 1. až 5. ročníku v samostatných třídách na dvou pracovištích. Zájmové vzdělávání bylo realizováno ve dvou odděleních školní družiny pro 49 účastníků. Škola vykazovala pět dětí a pět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až třetího stupně a jedno dítě a dva žáky s odlišným mateřským jazykem.

Organizace stravování dětí a žáků, včetně pitného režimu, je zajištěna prostřednictvím vlastní školní jídelny.

Informace o škole jsou publikovány ve výroční zprávě o činnosti školy a prezentovány na průběžně aktualizovaných webových stránkách (www.zssmrzice.cz) nebo v různých informačních materiálech a tiskovinách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení subjektu vychází z dosavadních zkušeností ředitelky školy. Koncepční záměry rozvoje školy jsou zpracovány zvláště pro oblast základního a předškolního vzdělávání. Deklarují zejména obecné priority, s důrazem na kvalitní všeobecné vzdělání a rozvoj klíčových kompetencí. Chybí však podrobnější rozpracování vytyčených cílů a stanovení podmínek jejich vyhodnocování.

Organizační uspořádání a způsob delegování kompetencí odpovídá velikosti subjektu. Kontrolní činnost ředitelky školy je plánovitá a průběžná, ale není vždy účelná a důsledná ve všech oblastech a součástech subjektu. Při inspekční činnosti byly např. v mateřské škole zjištěny nedostatky ve vedení povinné dokumentace a částečně i v organizaci vzdělávání, v základní škole v práci školního poradenského pracoviště. V celém subjektu chybí systematická metodická podpora některých pedagogů a asistentů pedagoga, důsledná práce s výsledky vzdělávání a účinné vyhodnocování bezpečnostních rizik. Menší pozornost věnovaná efektivní analýze potřeb školy se rovněž projevila během hodnoceného vzdělávání v absenci dostatečně diferencovaného přístupu a zařazování pestrých metod a forem vzdělávání.

Výměna informací je založena především na každodenním vzájemném kontaktu pedagogů. Pedagogické rady jsou zřízeny zvláště pro předškolní a základní vzdělávání. Jednání pedagogické rady v mateřské škole probíhají za účasti ředitelky školy jen při projednávání mimořádných situací. Na jednáních obou pedagogických rad byly řešeny organizační a provozní záležitosti, průběh a výsledky vzdělávání. Zobecnování závěrů z kontrolní a hospitační činnosti vedení školy či sdílení poznatků z dalšího vzdělávání pedagogů je realizováno pouze okrajově. Usnesení z jednání pedagogické rady mají pro pedagogické pracovníky spíše informativní charakter. Ředitelka školy tak při řízení subjektu nevyužívá v plné šíři tento poradní orgán, který by se v součinnosti všech pedagogických pracovníků školy průběžně a konstruktivně zabýval celkovou problematikou poskytovaného vzdělávání, včasnou identifikací rizik a nedostatků či kvalitou školního klimatu.

Vedení školy monitoruje vzdělávání v mateřské škole kratšími režimovými vstupy i plánovitou hospitační činností. Hospitační činnost je rovněž realizována během zájmového i základního vzdělávání. Pedagogům je průběžně poskytována zpětná vazba ke kvalitě poskytovaného vzdělávání, ta však není dostatečně zacílena na všechny stěžejní oblasti. Rovněž závěry a stanovená doporučení pro zefektivnění vzdělávání vždy nekorespondovaly u zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání se stanoveným cílem dané hospitace, ředitelka školy závěry a doporučení zpravidla nestanovuje. Pedagogům tak schází účinná reflexe vzdělávání vypovídající o kvalitě jejich pedagogické práce, což se negativně promítlo do vzdělávacího procesu v předškolním i základním vzdělávání.

Složení pedagogického sboru umožňuje plnit záměry a cíle školních vzdělávacích programů. Od poslední inspekční činnosti i v průběhu aktuálního školního roku došlo především v mateřské škole k četným personálním změnám. Ředitelka školy převedla větší část svých kompetencí k řízení mateřské školy na svoji zástupkyni pro předškolní vzdělávání. Více než polovina pedagogického sboru mateřské školy je s kratší dobou pedagogické praxe včetně zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání, která je zároveň uvádějící učitelkou pro začínající a novou kolegyni. Podporu dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje pět asistentek pedagoga. Ve škole nejsou systematicky zavedeny vzájemné hospitace učitelů, sdílení zkušeností probíhá spíše neformálně. Další vzdělávání pedagogických poradců a asistentek pedagoga je uskutečňováno v souladu s aktuální nabídkou vzdělávacích institucí i s ohledem na potřeby školy, získané poznatky však byly v praxi patrné pouze částečně.

Škola nastavila systém prevence bezpečnostních rizik při vzdělávání a souvisejících aktivitách, ve spolupráci s odborně způsobilou osobou provádí pravidelné roční prověrky bezpečnosti. Ředitelka školy však některá dlouhodobá bezpečnostní rizika důsledně nevyhodnotila a nepřijala potřebná účinná opatření. V termínu inspekční činnosti ohrožovaly bezpečnost a zdraví dětí i žáků některé vnitřní i venkovní prostory využívané ke vzdělávacím aktivitám.

Subjekt má pro vzdělávání dětí a žáků odpovídající materiální i prostorové podmínky, které se v součinnosti se zřizovatelem a aktivním zapojováním školy do rozvojových programů průběžně inovují a modernizují. V materiálním vybavení školy je patrná významná vstřícnost zřizovatele. Úpravou prostorových podmínek došlo k umístění mateřské školy a školní jídelny, kterou využívají děti i žáci, do společné budovy. Vnitřní i venkovní prostory mateřské školy odpovídají aktuálním potřebám a trendům v předškolním vzdělávání. Ve všech třídách mateřské školy jsou didaktické a interaktivní pomůcky přiměřené věkovému složení dětí, jejich umístění přirozeně podporuje samostatnost a aktivitu dětí při hře a spontánních činnostech. Herny, které jsou částečně členěny do herních koutků, slouží zároveň k pohybovým činnostem a odpočinku dětí. Ke zkvalitnění poskytovaného základního vzdělávání přispěla celková rekonstrukce jedné z budov základní školy. Subjekt disponuje tělocvičnou, rozlehlou školní zahradou s multifunkčním hřištěm a venkovní učebnou, což umožňuje realizaci sportovních, relaxačních, environmentálních a polytechnických aktivit pro děti i žáky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Plánování vzdělávací nabídky vychází z integrovaných bloků a dílčích tematických celků stanovených ve školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Třídní plánování formou myšlenkových map nepřispívalo u všech pedagogů k dostatečnému provázání vzdělávacích cílů a prostředků jejich plnění s připravenou vzdělávací nabídkou. Pouze

některé učitelky uplatňovaly integrovaný přístup při vzdělávání dětí a nabízely dětem vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Ředitelka školy identifikovala v předchozím období ojedinělý případ nevhodných pedagogických postupů některých pedagogických pracovníků při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami. K eliminaci tohoto nedostatku však nebyla přijata dostatečně účinná opatření, hodnocené vzdělávání dětí směřovalo ve většině tříd v malé míře k rozvoji sociálních a personálních kompetencí. V těchto třídách vznikaly mezi některými dětmi nedorozumění, nerespektovaly ani některé pokyny učitelek či asistentek pedagoga, slovní usměrňování chování dětí mělo minimální nebo krátkodobý efekt. Část pedagogických pracovníků tak nevytvářela pro vzdělávání dětí vhodné psychosociální podmínky s účinným využíváním třídních pravidel a vhodných pedagogických postupů. Přítomnost asistentek pedagoga ve třídách je převážně vhodně využívána k podpoře a rozvoji dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Při některých činnostech je jejich přítomnost ve třídách vhodně nastavena i vzhledem k individuálním potřebám ostatních dětí. Při řízených didakticky zacílených činnostech však nebyl potenciál souběžného působení dvou učitelek a asistentky pedagoga některých tříd využíván v plné šíři.

Při ranních hrách měly děti odpovídající prostor pro rozhodování při volbě spontánních činností, v některých třídách ale nebyla ze strany učitelek připravena jiná vzdělávací nabídka vztahující se k právě probíhajícímu tématu. Po příchodu do kmenové třídy si děti samy tvořivě rozvíjely konstruktivní nebo námětové hry v herně nebo se věnovaly volné kresbě u stolu ve třídě. Učitelky s asistentkami pedagoga využívaly v malé míře tuto část dne pro individuální práci s dětmi s cílem rozvíjet jejich oslabené oblasti. Rovněž organizace a časová dotace některých aktivit nebyla dostatečně promyšlena a vhodně nastavena, jelikož byl v průběhu inspekční činnosti učitelkami jedné třídy bezdůvodně výrazně zkrácen pobyt venku. Řízené didakticky zacílené činnosti měly jasně formulovaný cíl, avšak frontální a individuální formy vzdělávání bez cílené individualizace a diferenciací vzdělávací nabídky s převahou verbálního projevu učitelek některých tříd vedly u části dětí ke snížení zájmu a následné nepozornosti.

Děti měly málo příležitostí pracovat v menších skupinách či ve dvojicích dle vlastního výběru z různých typů činností, které by rozvíjely všechny vzdělávacích oblastí prostřednictvím kooperativních aktivit s řešením problémových úkolů. V některých třídách chyběly také průběžné aktivizační činnosti a pomůcky vedoucí k naplnění stanovených záměrů. Grafomotorická cvičení a důsledné osvojování správných návyků při činnostech předcházejících psaní bylo do vzdělávání aplikováno prostřednictvím individuální práce s využíváním pracovních listů i větších formátů papíru. Nedostatečně přitom byla ale diferencována obtížnost grafických prvků v souladu s dodržováním posloupnosti vývoje jednotlivých dětí. Dostupná počítačová a interaktivní technika pro podporu a rozvoj informační gramotnosti a k obohacení obsahové náplně vzdělávání nebyla v průběhu inspekční činnosti využívána.

Pohybové aktivity před podáváním dopolední přesnídávky jsou pevnou součástí denního programu v souladu se stanoveným režimem dne, ve většině tříd ale byly do těchto činností nepravidelně začleňovány zdravotně preventivní aktivity. Pobyt venku probíhal formou tematicky zaměřených vycházek s využitím blízkého přírodního okolí nebo školní zahrady. Ve škole je rovněž realizován projekt pro rozvoj pohybových dovedností dětí předškolního věku „Se sokolem do života.“ Během vzdělávání byla dětem poskytována zpětná vazba v různé míře. Pedagogové sice děti povzbuzovali, oceňovali jejich výkony např. prostřednictvím motivačních nálepek, avšak cílené zhodnocení ukončeného vzdělávacího bloku probíhalo v některých třídách zpravidla až na konci týdne. Sebehodnocení či

vrstevnické hodnocení zejména starších dětí nebylo při hodnoceném vzdělávání zaznamenáno.

Organizace stravování dětí ve školní jídelně nebyla plynulá, docházelo k časovým prostojům a čekání. Všechny děti byly ve velké míře obsluhovány provozními zaměstnanci školy nebo učitelkami, a proto měly omezenou možnost rozvíjet svoje sebeobslužné dovednosti. Pitný režim byl k dispozici celý den, některé děti jej využívaly již samostatně, ze strany učitelek byly děti hromadně podněcovány zpravidla před pobytem venku. Individuální potřeba aktivity a odpočinku byla v průběhu inspekční činnosti u dětí respektována. Učitelky ve spolupráci s asistentkami pedagoga využívaly účelně náhradní klidové aktivity dětí s nižší potřebou relaxace a spánku k rozvoji jejich oslabených oblastí.

V základní škole byly ve sledované výuce zaznamenány kvalitativní rozdíly. V kladně hodnocených vyučovacích hodinách pedagogové žáky účinně motivovali, úspěšně v nich posilovali pocit sounáležitosti s místem, kde žijí, využívali prvky činnostního učení a pomáhali žákům pochopit vzdělávací obsah v širších souvislostech. Žáci na pokyny vyučujících adekvátně reagovali a zpravidla prokazovali odpovídající úroveň znalostí a dovedností vzhledem k požadovaným výstupům. Vyučující pro udržení pozornosti a aktivity využívali relaxační a tělovýchovné chvilky. V části sledovaných vyučovacích hodin však účinnost procesu vzdělávání snižovaly didaktické a metodické nedostatky. Dominovala v nich frontální výuka vedená řízeným rozhovorem a střídaná samostatnou prací žáků. Malá pestrost uplatňovaných forem a metod výuky dostatečně nevytvářela žákům příležitosti k funkční týmové spolupráci, která by rozvíjela schopnosti komunikace při společném řešení problémů a umožnila nejen lépe si osvojit získané poznatky, porozumět jim a využívat je v dalším vzdělávání, ale i rozvíjet a upevňovat sociální dovednosti. Metody kritického myšlení přizpůsobené věku a schopnostem žáků, vyučující zařazovali ve vyučovacích hodinách výjimečně.

V některých sledovaných vyučovacích hodinách žáci dostatečně nerespektovali nastavená třídní pravidla chování. Byly zaznamenány negativní nebo nespolupracující postoje směrem k vyčleňování jednotlivců z třídního kolektivu bez adekvátní reakce vyučujících. Názornost výuky byla podpořena vhodnými učebními pomůckami. V omezené míře však byly využity dostupné digitální technologie, které byly v části hodnocených vyučovacích hodin využívány zejména k prezentaci vzdělávacího obsahu ze strany vyučujících, a o přestávkách také k aktivní práci žáků s výukovými programy. Chybělo zařazování práce žáků s různými informačními zdroji, gradované úkoly či badatelská činnost. Individualizace a diferenciacie výuky nebyla vždy dostatečná. Žáci pracovali převážně na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti. Podpora nadání či hlubšího zájmu některých žáků o dané téma dalším rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání byla málokdy zaznamenána.

Činnosti asistentů pedagoga často neměly v průběhu hodnocených vyučovacích hodin patřičnou úroveň v kvalitě a efektivitě jejich spolupráce s vyučujícími, přestože to situace ve třídě vyžadovala. Asistenti pedagoga se zpravidla plně zaměřovali na individuální pomoc určeným žákům se speciálními vzdělávacími potřebami při plnění úkolů. Ostatní žáky při zvládnutí pro ně náročných dovedností podporovali málokdy, ojediněle vhodně střídali role s vyučujícími. Zpětná vazba poskytovaná žákům vycházela převážně z okamžitého hodnocení jejich projevů a výsledků, ale formativní hodnocení vedoucí k posílení jejich motivace k učení bylo využíváno jen sporadicky. Sebehodnocení žáků nebylo vždy zařazováno v průběhu nebo bezprostředně po realizovaných vzdělávacích aktivitách, jejich vzájemné hodnocení zaznamenáno nebylo. Žáci tak nebyli účinně podněcováni k aktivnímu sebepojetí, sebevědomí a sebereflexi, nebyli vedeni k objektivnímu posouzení kvality vlastního pokroku v učení ani k hodnocení svých vrstevníků podle předem daných kritérií.

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhalo v příjemné a přátelské atmosféře, ke které přispěli žáci i zkušené vychovatelky svým přístupem, vzájemnou tolerancí i nabízenými aktivitami. Všichni žáci měli vytvořeny rovné podmínky pro zapojení se do nabízených činností a možnost výběru podle svých zálib. Jednotlivé aktivity probíhaly formou individuální nebo skupinové práce, žáci byli vhodně motivováni, průběžně povzbuzováni a pozitivně hodnoceni. Žáci pracovali se zájmem, bezproblémově komunikovali, vyměňovali si názory a navzájem si pomáhali. Hodnocené zájmové činnosti celkově přispívaly k upevňování sociálních vztahů a napomáhaly žákům k jejich osobnostnímu rozvoji. Významným přínosem pro rozvoj klíčových kompetencí žáků je spolupráce se školní družinou Základní a Mateřské školy Čelechovice na Hané, realizace množství zájmových útvarů s podnětnou nabídkou i pořádání komunitního příměstského tábora během letních prázdnin.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola má ve svém školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání evaluační systém nastaven. Výsledky vzdělávání odpovídaly stanoveným cílům, avšak vyhodnocování podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání není věnována dostatečná pozornost. Pedagogové se při hodnocení tematických celků a integrovaných bloků nezaměřovali na aplikované metody a formy vzdělávání, ani vyváženost spontánních a řízených aktivit. Evaluační výstupy tudíž nepřispívaly u všech učitelek k dostatečné sebereflexi. V rámci tematických celků jednotlivých integrovaných bloků jsou pravidelně realizovány akce nad rámec běžného programu, které svým zaměřením vhodně doplňují daná témata. Četnost těchto aktivit ale v některých případech neumožňuje vyvážený poměr mezi spontánními a řízenými činnostmi, některé i běžné vzdělávací aktivity zasahovaly nevhodně i do organizace pobytu venku.

Pravidla soužití dětí v některých třídách nebyla dostatečně zafixována a ani přiměřeně jejich věku dodržována a respektována. Přístup pedagogických pracovníků k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami i k dítěti s odlišným mateřským jazykem převážně umožňuje jejich začlenění do kolektivu a zažití úspěchu. Účinnost péče o rozvoj komunikačních schopností dětí byla podpořena úzkou spoluprací s klinickou logopedkou, mateřská škola organizuje ve spolupráci s ní logopedickou depistáž, dvě pedagogické pracovnice školy jsou logopedické asistentky. Cíle v oblasti rozvoje řečových schopností a jazykových dovedností se dařilo naplňovat pravidelným zařazováním písniček, básniček, rytmizací, preventivní logopedické chvilky však byly ve všech třídách realizovány okrajově.

Pedagogická diagnostika vedená v elektronické podobě poskytuje ucelený přehled o vývoji jednotlivých dětí. Výstupy z pedagogické diagnostiky jsou zároveň funkčním podkladem pro pedagogy při posuzování úrovně školní zralosti. V menší míře se však zjištěné výsledky z pedagogické diagnostiky a nastavený systém podpory jednotlivých dětí promítaly do plánování a přípravy individualizované a diferencované vzdělávací nabídky, což bylo v některých třídách patrné zejména při řízených didakticky zacílených činnostech. Portfolia dětí, která obsahovala datované kresby, grafomotorická cvičení a větší množství pracovních listů, využívají pedagogové jako další prostředek diagnostické činnosti. Příležitostí školy je využívání výběrových portfolií při individuální práci s dětmi i při osobních konzultacích s jejich zákonnými zástupci. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou rodiče dětí informováni na pravidelných, někteří z nich i na mimořádných třídních schůzkách nebo při osobním každodenním kontaktu, v případě potřeby mají možnost individuálních konzultací. V předchozím období škola zjišťovala jejich postoje ke kvalitě poskytovaného vzdělávání

prostřednictvím dotazníků, ty byly i vyhodnoceny, v plánu je jejich zařazení na konci aktuálního školního roku.

Úzká spolupráce učitelek mateřské školy s učitelkou první třídy, se školní psycholožkou a klinickou logopedkou přispívá k cílenému zjišťování školní zralosti i k prevenci školní neúspěšnosti dětí. Přes absenci společných koncepčních záměrů s cílem rozvoje subjektu se daří vedení školy rozvíjet součinnost mezi mateřskou a základní školou, a to realizací plánu spolupráce, organizací společných akcí i profesní komunikací, což přispívá k adaptaci dětí na školní prostředí i k plynulému přechodu dětí na vyšší stupeň vzdělávání. Před zápisem do základní školy mají děti možnost vyzkoušet si školu „nanečisto“. Mateřské škole se podařilo navázat částečnou spolupráci i s jinou mateřskou školou v okolí, příležitostí je tuto součinnost více rozvíjet.

Základní škola průběžně sleduje a zjišťuje výsledky vzdělávání žáků zejména s využitím různých forem ústního a písemného ověřování žákovských znalostí a dovedností. Ve vybraných vyučovacích předmětech zařazuje písemné práce většího rozsahu, srovnání výsledků např. za využití písemných prací okolních škol subjekt aktuálně nevyužívá. Zapojování školy do výběrového zjišťování výsledků vzdělávání organizovaného Českou školní inspekcí umožňuje porovnávat dosažené výsledky s očekávanými výstupy ve školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a hodnotit pokrok žáků v delším časovém horizontu. S výsledky vzdělávání však škola systematicky nepracuje. Vyučující se nezabývají návrhem konkrétních opatření vedoucích k minimalizaci chyb a zlepšování výsledků vzdělávání jednotlivých žáků. Získané informace jsou zpravidla konstatovány, nejsou však dále důsledně vyhodnocovány a analyzovány v rámci celé školy. V základní škole je zřízeno metodické sdružení, jeho aktivity se mimo organizační záležitosti zaměřují i na sdílení poznatků k metodám a formám výuky z uskutečněných vzdělávacích akcí. Celkové výsledky vzdělávání jednotlivců i tříd jsou projednávány na jednáních pedagogické rady. Záznamy z těchto jednání však obsahovaly převážně statistická vyhodnocení prospěchu, chování a absence žáků, a ne vždy byly v souladu se zápisy v dokumentaci žáků. Chybí v nich detailnější diagnostika žáků, stanovení konkrétních postupů k jejich individuální podpoře a následné systematické vyhodnocování dosaženého pokroku.

Přenos informací směrem k zákonným zástupcům žáků probíhá převážně s využitím tradičních prostředků. Informace v žákovských knížkách však v termínu inspekční činnosti nebyly úplné. V zápisech chybělo průběžné hodnocení především výchovně zaměřených předmětů (Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Pracovní činnosti a Informatika), což svědčí o nejednotném přístupu vyučujících a nedůsledné kontrole ředitelky školy. Zákonným zástupcům žáků tak nebyly poskytovány ucelené informace o výsledcích vzdělávání jejich dětí v průběhu pedagogického procesu. Výchovná opatření vedoucí k pozitivnímu působení na žáky (pochvala třídního učitele či pochvala ředitelky školy) nejsou dlouhodobě vhodně využívána. Zpětnou vazbou pro školu je úspěšnost žáků při přechodu na druhý stupeň základní školy v blízkém okolí a gymnázia, i sledování jejich dalších vzdělávacích výsledků. Škola v případě potřeby poskytuje žákům ohroženými školním neúspěchem pomoc prostřednictvím individuálního doučování. Vzdělávání doplňuje zapojování žáků do vlastních soutěží a tradičních vystoupení. Zapojení školy do projektů, organizování projektových dnů, doplňování vzdělávací nabídky o kulturní, vzdělávací i další tematické akce přispívá k atraktivitě a zkvalitňování poskytovaného vzdělávání.

Poradenské služby nabízené školou jsou funkční pouze částečně. Stručné informace o rozsahu poskytovaných služeb a způsobu jejich zajištění byly v termínu inspekční činnosti zveřejněny v prostorách školní budovy a na webových stránkách. Specializovanou pozici výchovného poradce zastává ředitelka školy, přínosná je projektová spolupráce s externí

speciální pedagožkou. Kromě realizace předmětu speciální pedagogické péče se věnuje diagnostice potřeb žáků identifikovaných třídními učiteli, podílí se na vytváření a vyhodnocování plánů pedagogické podpory. Při pravidelných jednáních školního poradenského pracoviště i mimo ně poskytuje některým pedagogům včetně asistentů pedagoga metodickou podporu pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i odlišným mateřským jazykem. Školní poradenské pracoviště však nevykazuje aktivitu směrem k nastavení společného postupu vyučujících ke všem žákům, u kterých byla zaznamenána potřeba podpory. Nepodniká efektivní kroky k vytvoření plánu pedagogické podpory ani k začlenění všech žáků do třídního kolektivu realizací cílených preventivních aktivit, přestože problémy identifikuje. Příležitostí ke zlepšení práce poradenského pracoviště je rovněž cílené sledování kvality uplatňování podpůrných opatření, tj. včetně práce asistentů pedagoga, přímo ve výuce. Prevenci rizikového chování žáků zajišťuje školní metodik prevence. Nastavená strategie prevence rizikového chování je zacílena především na aktivity podporující smysluplné trávení času žáků během zájmového vzdělávání a realizaci preventivních témat ve výuce. Preventivní program na daný školní rok však nevychází z důsledné analýzy aktuálních podmínek školy, kvalitu vzájemných vztahů s využitím vhodných evaluačních prostředků neověřuje. Dostatečně tak nenaplnuje svoji funkci účinného nástroje k realizaci primární prevence na úrovni školy. V důsledku neefektivně nastaveného systému primární prevence škola nedokázala přijmout odpovídající opatření ke vztahovým problémům uvnitř jednoho z třídních kolektivů. Přetrvává v něm nepříznivé klima směrem k jednotlivcům, což se projevilo i v průběhu inspekčních hospitací.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně ve vedoucí pracovní pozici ředitelky školy a zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání.
- Ve spolupráci se zřizovatelem byla dokončena výstavba nové budovy mateřské školy a rekonstrukce jedné z budov základní školy. Zlepšení prostorových podmínek pro vzdělávání dětí umožnilo navýšit kapacitu mateřské školy o jednu třídu.
- Přetrvávají nedostatky zejména v kontrolním systému, v nevyužívání vhodných pedagogických postupů vzhledem k individuálním vzdělávacím potřebám jednotlivých dětí, v oblasti práce s výsledky vzdělávání, nedůsledné evidence úrazů a rovněž v zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při vzdělávání.

Silné stránky

Základní škola, mateřská škola

- Spolupráce školy se zřizovatelem se promítla do výrazného zlepšení materiálních podmínek mateřské i základní školy. (1.5)

Školní družina

- Realizace rozmanitých zájmových aktivit včetně táborové činnosti jsou významným přínosem pro rozvoj sociálních a občanských kompetencí žáků. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Mateřská škola

- Vyhodnocování realizovaných témat a integrovaných bloků se nezaměřuje dostatečně na všechny oblasti, sebereflexe učitelek ve vztahu k podmínkám vzdělávání, ale i metodám a formám aplikovaným v předškolním vzdělávání je nedostatečná. (3.5)
- Třídní plánování nepřispívalo u všech pedagogů k dostatečnému provázání vzdělávacích cílů a prostředků jejich plnění s připravenou vzdělávací nabídkou. Organizace a časová dotace jednotlivých aktivit nebyla ve všech třídách dostatečně promyšlena a vhodně nastavena. (4.1)
- Nedůsledné začleňování preventivních zdravotních a logopedických aktivit, kooperativních činností ve flexibilních skupinách či práce ve dvojicích při řízených didakticky zacílených činnostech některých tříd. (4.2)
- Méně čtené poskytování zpětné vazby od pedagogů směrem k dětem na konci vzdělávacího bloku (4.3)
- Zjištěné výsledky z pedagogické diagnostiky dětí se v malé míře promítaly do plánování vzdělávacích aktivit, přípravy individualizované a diferencované vzdělávací nabídky, a to zejména při řízených didakticky zacílených činnostech. (5.1, 6.2)

Základní škola, mateřská škola

- Nedostatečná včasná a soustavná identifikace bezpečnostních rizik při vzdělávání ohrožovala bezpečnost a zdraví dětí i žáků. (1.4)
- Absence účinných kontrolních a evaluačních mechanismů se záměrem metodické a didaktické zpětné vazby ke kvalitě poskytovaného předškolního i základního vzdělávání. (2.1)
- Nedostatečná pozornost věnovaná klimatu školy. (2.2)
- Nesystematická metodická podpora některých pedagogů a jejich asistentek. Pedagogická rada jako poradní orgán ředitelky školy není využívána v plné šíři k včasné identifikaci rizik a nedostatků. (2.3)
- Nevhodné psychosociální podmínky při vzdělávání dětí a žáků některých tříd školy s absencí účinnějších pedagogických postupů. (3.2)
- Ve škole nejsou systematicky zavedeny vzájemné hospitace učitelů za účelem inspirace, odborné zpětné vazby a výměny zkušeností s cílem dalšího profesního růstu pedagogických pracovníků. (3.3)
- Neefektivní využívání pravidel některých tříd v mateřské i základní škole s negativním dopadem na průběh vzdělávání. Nesystematické vedení dětí a žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. (4.4)

Základní škola

- Omezená pestrost uplatňovaných forem a metod výuky v základní škole dostatečně nevytvářela žákům příležitosti k funkční týmové spolupráci a rozvoji sociálních dovedností. Ve vyučovacích hodinách nebyla vždy dostatečně využívána individualizace a diferenciací výuky. (4.1, 4.2, 4.3)
- Chybí systematická práce s výsledky vzdělávání žáků. (5.1, 5.3, 5.4)

- Základní škola nevěnuje dostatečnou pozornost pro cílené vytváření vhodných podmínek a příležitostí pro zapojování všech žáků do školních aktivit. (6.1, 6.2, 6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Aktualizovanou koncepci rozvoje školy zpracovat jako jeden dokument, vycházet přitom z analýzy skutečného stavu všech součástí subjektu. Vytyčit konkrétní způsoby pro vyhodnocování stanovených cílů a podmínky pro jejich úpravy.
- Důsledně dbát na eliminaci bezpečnostních rizik při zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků při vzdělávání v prostorách školy.
- Při řízení subjektu využívat pedagogickou radu jako poradní orgán vedení školy, vyvozovat potřebné závěry z kontrolní a hospitační činnosti pro další zefektivnění poskytovaného vzdělávání.
- Aktivně řídit, pravidelně monitorovat, kontrolovat a vyhodnocovat všechny oblasti působení mateřské i základní školy a přijímat účinná opatření ke zlepšení jejich činnosti.
- Realizovat, zejména v mateřské škole, účinnější hospitační činnost ze strany vedení školy a poskytovat tak systematickou a odborně vedenou zpětnou vazbu všem pedagogickým pracovníkům.
- Zefektivnit systém metodické podpory začínajícím učitelkám i učitelkám s kratší dobou pedagogické praxe včetně asistentů pedagoga.
- Podpořit profesní rozvoj pedagogů školy realizací vzájemných hospitací. Rozšířit spolupráci s blízkou mateřskou školou s cílem rozvíjet jejich kolegiální hodnocení, sdílení různých přístupů, nápadů, metod a forem v předškolním vzdělávání.
- Rozvíjet profesní kompetence všech pedagogů školy prostřednictvím důslednějšího vyhodnocování podmínek vzdělávání i účinnosti aplikovaných metod a forem při vzdělávání dětí a žáků.
- Vytvářet vhodné psychosociální podmínky pro vzdělávání dětí i žáků s uplatňováním profesionálního, vstřícného a respektujícího přístupu s ohledem na jejich aktuální emocionální, kognitivní, fyzické i sociální potřeby. Důsledně využívat výchovně vzdělávací strategie a pravidla třídy, vytvořit mezi dětmi a žáky pozitivní vztahy, cíleně vést třídní kolektivy k vzájemné spolupráci a respektu.
- Třídní plánování v mateřské škole včetně konkretizace vzdělávacích cílů a prostředků jejich plnění důsledněji provázat se vzdělávací nabídkou, uplatňovat přitom integrovaný přístup v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Dodržovat alespoň rámcově stanovený denní režim a časovou dotaci jednotlivých činností a přispívat tak k pocitu jistoty a bezpečí dětí.
- Při vzdělávání dětí v mateřské škole mít připravenou dostatečnou vzdělávací nabídku i během ranních her.
- Do řízených didakticky zacílených činností plánovat takovou vzdělávací nabídku, ze které si budou děti samy volit a budou rozvíjeny rovnoměrně ve všech vzdělávacích oblastech. Do vzdělávací nabídky všech tříd pravidelně začleňovat preventivní logopedické i zdravotně preventivní aktivity jako běžnou součást portfolia pedagogických dovedností.

- Promyslet a upravit četnost řízených didakticky zacílených činností i akcí organizovaných nad rámec běžného programu s ohledem na respektování vyváženosti spontánních a řízených činností s přihlédnutím k režimu dne i aktuálnímu složení dětí ve třídách.
- Zefektivnit v předškolním vzdělávání plánování vzdělávací nabídky čtenějším zařazováním kooperativních činností dětí ve flexibilních skupinách či ve dvojicích. Vzdělávací činnosti dětí obohacovat využíváním dostupné interaktivní techniky a dětských tableťů.
- Pedagogickou diagnostiku v mateřské škole cíleně využívat ke stanovování dílčích kroků při plánování pedagogického procesu a následně k individualizované a diferencované vzdělávací nabídce.
- Portfolia dětí využívat při individuální práci s nimi v rámci uplatňování formativního hodnocení, prvky formativního hodnocení zařazovat do všech vzdělávacích činností. Systematicky vést děti k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení ve vazbě k jejich dalšímu osobnostnímu rozvoji.
- V mateřské škole promyslet organizaci školního stravování a zajistit plynulost mezi jednotlivými činnostmi zejména v dopoledním vzdělávacím bloku. Vést děti, s přihlédnutím k jejich věku a aktuálním schopnostem, k větší samostatnosti při podávání stravy a rozvíjet tak jejich sebeobslužné dovednosti.
- V základní škole k aktivizaci žáků ve výuce a rozvoji jejich digitálních kompetencí více využívat dostupné digitální technologie např. pro práci s různými informačními zdroji, gradovanými úkoly či badatelské činnosti.
- Směrem k vyhodnocování dosažení individuálních vzdělávacích cílů pravidelně zařazovat formativní způsoby hodnocení žáků učiteli, využívat i sebehodnocení a případně vzájemného hodnocení žáků.
- Zefektivnit práci s výsledky vzdělávání žáků ve prospěch zkvalitnění vzdělávacího procesu.
- Efektivně využívat nastavený systém udělování pochval třídního učitele a ředitele školy k ocenění žáků a zvyšování jejich motivace ke vzdělávání.
- Zákonným zástupcům poskytovat ucelené informace o výsledcích vzdělávání žáků.
- Pro získání zpětné vazby o kvalitě dosažených výsledků ve vzdělávání pravidelně srovnávat jejich úroveň se spádovou základní školou či jinými školami v okolí. Ke zvýšení míry objektivity hodnocení dosažovaných výsledků vzdělávání žáků obnovit tradici využívání písemných prací a sdílených testů.
- Více se zaměřit na efektivní řízení všech standardních činností zajišťovaných školním poradenským pracovištěm k poskytování jeho služeb v souladu s potřebami každého žáka. Činnost členů školního poradenského pracoviště (výchovná poradkyně, školní speciální pedagožka) zacílit rovněž na sledování efektivity uplatňování podpůrných opatření, tj. včetně činnosti asistentů pedagoga, a poskytování zpětné vazby ke kvalitě práce pedagogů.
- Při realizaci preventivního programu školy důsledně vycházet z analýzy aktuálních podmínek školy s důrazem na plánovité zajištění specificky zaměřených preventivních programů a aktivit a metodickou podporu pedagogů (zefektivnění práce s pravidly třídy, práce se třídou na podporu sounáležitosti žáků, šetření klimatu třídy, nastavení spolupráce se zákonnými zástupci žáků apod.).

- Prostřednictvím dotazníkového šetření se zapojením všech aktérů vzdělávání pravidelně získávat informace ke kvalitě pedagogické práce mateřské i základní školy a sledovat tak cíleně i kvalitu školního klimatu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Smržice, okres Prostějov, příspěvková organizace, ze dne 3. 1. 2005
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 5. 4. 2024
3. Koncepce rozvoje mateřské školy, ze dne 31. 8. 2023
4. Koncepce rozvoje základní školy, nedatováno
5. Organizační schéma školy, k termínu inspekční činnosti
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, platnost do roku 2027
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, platnost od 1. 9. 2022
8. Školní vzdělávací program školní družiny, platnost od 1. 9. 2019
9. Školní řád mateřské školy včetně dodatků, účinnost od 18. 3. 2024
10. Školní řád základní školy, včetně dodatků, účinnost od 4. 9. 2023
11. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, účinnost od 1. 9. 2020
12. Vnitřní řád školní družiny včetně dodatku, účinnost od 4. 9. 2023
13. Vnitřní řád školní jídelny včetně dodatků, účinnost od 1. 9. 2023
14. Školní matrika, školní rok 2023/2024
15. Roční plán mateřské a základní školy na školní rok 2023/2024
16. Plán hospitační činnosti v mateřské a základní škole na školní rok 2023/2024
17. Záznamy z hospitační činnosti, školní rok 2023/2024
18. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy, s účinností od 1. 9. 2023
19. Záznamy z třídních schůzek v mateřské a základní škole, školní rok 2023/2024
20. Záznamy z jednání pedagogických rad a provozních porad ve škole, školní rok 2023/2024
21. Provozní a pracovní řád mateřské školy, s účinností od 1. 9. 2023
22. Program mateřské školy Smržice proti šikanování (ochrana dětí před šikanou v předškolním vzdělávání), nedatováno
23. Plán spolupráce s mateřskou školou Smržice, nedatováno
24. Záznamy z individuálních schůzek a jednání se zákonnými zástupci dětí, školní rok 2023/2024

25. Záznamy z jednání se zaměstnanci školy, školní rok 2023/2024
26. Záznamy z mimořádných porad v mateřské škole, školní rok 2023/2024
27. Třídní knihy všech tříd mateřské školy, školní rok 2023/2024
28. Třídní vzdělávací programy všech tříd mateřské školy, školní rok 2023/2024
29. Přehledy docházky dětí všech tříd mateřské školy k termínu inspekční činnosti, školní rok 2023/2024
30. Hodnoticí zpráva o činnosti mateřské školy Smržice za školní rok 2022/2023, ze dne 29. 7. 2023
31. Evaluační výstupy všech tříd mateřské školy, školní rok 2023/2024
32. Pedagogická diagnostika dětí vedená i v elektronické podobě a portfolia dětí, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
33. Dokumentace dětí s povoleným odkladem povinné školní docházky a dítěte s odlišným mateřským jazykem k termínu inspekční činnosti
34. Omluvné listy dětí v povinném předškolním vzdělávání, školní rok 2023/2024
35. Dotazníkové šetření pro zákonné zástupce dětí v mateřské škole včetně vyhodnocení, březen 2022
36. Třídní knihy pro 1. stupeň základní školy, školní rok 2023/2024
37. Rozvrh hodin (žáci, učitelé), školní rok 2023/2024
38. Písemné práce většího rozsahu (namátkový výběr), školní rok 2023/2024
39. Žákovské knížky (namátkový výběr), školní rok 2023/2024
40. Plán metodického sdružení, školní rok 2023/2024, ze dne 30. 8. 2023
41. Zápisy metodického sdružení, školní rok 2023/2024
42. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2023/2024
43. Zápisní listky školní družiny, školní rok 2023/2024
44. Pracovní plán školní družiny, školní rok 2023/2024, ze dne 1. 9. 2023
45. Dokumentace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, k termínu inspekční činnosti
46. Doklady související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání a školských služeb, školní rok 2023/2024 k datu inspekční činnosti
47. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy, rok 2023
48. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy vedená k termínu inspekční činnosti (doklady o dosaženém vzdělání a odborné kvalifikaci)
49. Doklady související se zabezpečením školního stravování ve školním roce 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
50. Výroční zpráva o činnosti základní školy za školní rok 2022/2023
51. Inspekční zpráva, čj. ČŠIM-1295/17-M, ze dne 12. 12. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Monika Gloserová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lucie Hladíková, školní inspektorka

Mgr. Jitka Martinková, školní inspektorka

Mgr. Ester Šturmová, školní inspektorka

Ing. Eva Stachová, kontrolní pracovnice

22. 5. 2024